كفن لەنێوان تەكنيك و ئايدۆلۆژيادا.. حەيدەر عەبدولڕەحمان

ئەم ئێوارەيە، لەڕۆژى دووەمى نمايشى فيلمى (كفن) دەرهێنانى (سروشت عەبەڕەش) ئامادەبووم،

فيلمێك بينەرێكى زۆرى لەگەڵ خۆيدا ڕاكێشى هۆڵەكانى سينەما كردو لەشارەكانى سلێمانى و هەولێرو بەغدا، جێگەى دانيشتنى بۆ بينەر نەهێشتەوە.

بەر لەوەى خوێندنەوەيەكى ڕەخنەيى بۆ فيلمەكە بكەين، دەبێ بەگشتى ڕەچاوى سێ خاڵى گرنگى ئەمڕۆى سينەماى كوردى بكەين:

يەكەم: دەرهێنەرە سينەماي□كانى ئێمە ئێستا بەعەقلێكى بازرگانى كراوەتر كار دەكەن،، لە دەسپێكى هەر پرۆژەيەكى بەرهەمهێنانى فيلم، نەخشەو پلانێكى تۆكمە بۆ فۆرم و ناوەرۆكى فيلمەكان دادەنێن، لەژێر ڕۆشنايى پێشبينيەكانيان بۆ بڕى بينەرو ئاستى بازاڕ كار دەكەن.

لەبەر ئەوەى فاكتەرى ئابوورى گرنگترين و بەهادارترين خاڵى جەوهەرييە بۆ بەردەوام بوونى ڕەگەزى بەرهەمهێنانى فيلم.

جگە لەوەى بەدەست هێنانى داهات بەهێزترين فاكتەرێكە بۆ هاندانى سينەماكارەكان و ئايندەى سينەما لەكوردستاندا.

هەروەها داهاتى باش، دەبێتە مايەى كۆكردنەوەى سەرمايەو گەشەى هونەرى سينەما لە كوردستاندا.

دووەم: متمانە بۆ بينەر دەگێڕێتەوە، ئەو بينەرەى كە لەسا□□نى ڕابووردوودا ل□ئەنجامى بەرهەمهێنانى فيلمى لاواز هيچ متمانەيەكى بە سينەما نەمابوو، ئێستا هەمان ئەو بينەرانەن، هۆڵى سينەماكان پڕ دەكەن و بەپارەيەكى زۆر پليتى بينينى فيلمێكيان بەسەختى دەست دەكەوێت.

بێگومان ئەو پێشوازى لێكردنەى سينەماى كوردى، هۆكارەكەى بەرەو پێشەوە چوونى ئاستى فيلمى كورديە بەگشتى.

خاڵێكى بنەڕەتى ديكەى گەرم بوونى بازاڕى سينەما، هانى زێترى سەرمايەدارەكان دەدا، بايەخ بە دروست كردنى هۆڵى سينەماو بازرگانى سينەما بدەن.

سێيەم: هوشيارى و كولتوورى سينەما گەشە پئ دەدا، كە كۆمەڵگاى كورديش بەديدێكى شارستانى هەڵس و كەوت لەگەڵ سينەمادا بكاو

سینەما بە زەرورەتێکی گرنگی ژیانی □□زانەی خۆی بزانێ.
قۆناغێکی نوێ بۆ سەرهەڵدانەوەی سینەما
بەو چەند بەرهەمانەی دوایی دەردەکەوێت، کەسینەمای کوردی قۆناغە باوەکەی خۆی تێپەڕاند کە بۆ بەرهەمهێنانی فیلم پشت بەحکومەت ببەستێ، بەڵکو ئێستا بەهەمان فۆرمی بەرهەمهێنانی سینەما لەجیهاندا پشت بەکەرتی تایبەتی دەبەستێت، کەرتی تایبەتیش بەر لە هەموو شتێ ڕەچاوی بەرژەوەندییەکانی خۆی دەکات و هەوڵی زامن کردنی سەرکەوتن دەدات لەو فیلمانەدا.
جگە لەوەش ئاراستەی ئێستای بەرهەمهێنانی فیلمەکان وەك جاران تەنیا ڕوو لەفیستیڤاڵە جیهانیی□کان نیە کە هیچ کاریگەرییەکیان بۆ پیشەسازی سینەما بەجێ نەدەهێشت لە کوردستان، بەڵکو ئێستا ئاراستەکە بەرەو بازاڕە کە ئایندەی سینەمای کوردی لەسەر وەستاوە.
بەگوێرەی فیلمی کفن، کە فیلمێکی درێژی ترسە، من خۆم بۆ یەکەم جارمە فیلمێکی کوردی بە ستایلی ترس ببینم، پێشم وایە فۆرمێکی نوێیە لە سینەمای کوردیدا، لەبەر دوو هۆکار :
لەپاڵ ئەو هونەرەی دەرهێنەر بەتەکنیکی سینەمایی بەرجەستەی دەکات، بۆ دروست کردنی چەند حاڵەتێکی دەروونی، بەنیشاندانی شووشتنی مردوو، دەرکەوتنی تارمایی جنۆکە، دەرکەوتنی لەناکاوی ئەو تارماییانەو دیارنەمانی لەناکاویان، دەرخستنی دەم و چاوی ترسناك و شێوێنراو، هێنانە دەرەوەی تەرمی مردوو لەشەوداو زۆر دیمەنی ترسناکی دەروونی، ئاسەوارێکی نەرێنی لەڕووی سایکۆلۆژیەوە بۆ بینەر بەجێ دێڵێ، بەتایبەت بۆ ئافرەت کە خۆڕاگری بەرامبەر ترس کەمترە..
هەموو ئەو دیمەنە ترسناکانە لەپەنای چوونە ژوورەوەی دنیای جنەکان و دەرخستنی نهێنیی□کانیان لەگەڵ مرۆڤدا.
کرۆکی بنەڕەتی و ئامانجی سەرەکی ئەوەیە فیلمەکە پێمان بڵێ کە لەزەمەنی عەولەمەو تەکنەلۆژیای ئەمڕۆکە تا ئێستاش پرسی جادوو نوشتەکاری هەر باوەو ئاگاتان لەوە نیە جنەکان لەناو ماڵتان دەژین و ژیانتان وێران دەکەن.
پئ دەچێ بینەری کورد، لاری نەبێت لە وەرگرتنی دیمەنە ترسناکەکان و وەرگرتنی خیتابی فیلمەکە، بە نیشانەی ئەو پێشوازیە گەرمەی لە فیلمەکەی دەکا.
ل□□□دا پرسیاری ئەوەم بۆ دروست دەبێت، ئاخۆ هۆکارەکانی وەرگرتنی بینەر چین؟
بەلای منەوە دوو هۆکاری سەرەکی هەن:
1. ئەو تەکنیك و ستایلە سینەماییە چڕەی دەرهێنەر بۆ بەرجەستە کردنی دیمەنە ترسناکەکان بەکاری هێناوە، تەکنیکێکی مەقبولە لای

بینەر، وێڕای هەموو دەرهاوێشتە نەرێنی و ئەرێنیەکان.
2.با بەتی فیلمەکە با بەتێکی نوێیە بۆ بینەری کورد، ڕەنگە تا ئێستا ئەو با بەتە بەدەگمەن لە سینەمای کوردی خرا بێتە ڕوو، ئەگەرچی لەسینەمای تورکی و جیهانیدا زۆرە.
جێگەی سوپرایزە (سروشت عەبەڕەش) بۆ بینەری کوردو سینەمای کوردی ناوێکی نوێیە، بەڵام ئەو ئەزموونەی نیشانی داین دەیسەلمێنێ کە داهێنان بەساڵانی ئەزموونی دوورو درێژ نیە، بەڵکو بەتوانست و لێهاتوویی مر□ۋ ل□گەڵ پیشەکەی خۆیدا...لەوانەش لەگەڵ سینەمادا.
ئێستاش ئەگەر بمانەوێت ش□□ۋ□ی□کی لۆژیکی بۆ فیلمەکە بکەین، ئەوە دەبێت لەدوو جەمسەرەوە بۆی بچین.
دەرهێنەر بۆ دروست کردنی ئەو ئەتۆسفیرە ترسناکانە، هەموو ئامرازە تەکنیکیەکانی خۆی بەکارهێناوە، لەوانە ریتم و موزیك و کاریگەریەکانی دەنگ و ڕووناکی، ماسك و ئارایشت و دیکۆر، جگە لەدەرخستنی ڕیتمی بزووتنەوەی کامێراو گۆڕینی گۆشەکانی بەخێرایی بە مەبەستی بەهاوسەنگ ڕاگرتنی ڕیتمی دیمەنەکان.
لەهەموو حاڵەتێکا فۆرمی ترس لەسینەمای کوردی دا فۆرمێکی باو نیە و (سروشت عەبەڕەش) لە شێوەدا بەرگێکی نوێ ی لەبەر کردووە،، بەڵام لە ناوەرۆکدا شتێکی ترە.
لەجەمسەری دووەمدا و لەلایەنە ئایدۆلۆژییەکەوە دەڵێین:
ئەوەی کە فڕوفێڵی ڕووناکی و ڕیتمی موزیك و ئارایشت نایشارێتەوە ئەوەیە کە فیلمەکە ئامانجی دەرخستنی، دیاردەیەکی خەتەرناکی دەروونيە، بەدروست کردنی نوشتەو جادو لەناو کۆمەڵگای کوردی، کە دەبێتە هۆی ماڵ وێرانی بۆ سەدان تاکی ئەو کۆمەڵگایە.
لێرەوە دەبێت دەرهێنەر ئاگای لەوە بێت، ل□□□□گ□ی گوتاری ئەو فیلمە، وا دەکات خەڵکانێك بۆ هەڵڕشتنی مەرامە ژەهراویەکانیان زێتر متمانە بە نوشتەو جادوو پەیدا بکەن بۆ تۆڵەسەندنەوە لەیەکترو فیلمەکە هاندەر دەبێت بۆ پەرەسەندنی دیاردەکە نەك ڕێگری لێ کردنی.
چونکە فیلمەکە لەدیمەنێکی لاوازی حکومەتدا دەری خست کە یاساو دەسەڵات هیچیان پئ نیە بۆ ڕێگری کردن.
خاڵی دووەمی ناوازەیی لەوە دایە کە ناکرێت گەنجێکی وەك هیوا کە نوێنەرایی□تی نەوەیەکی نو ێی کۆمەڵگا دەکات، کار لەسەر دروست کردنی نوشتەوجادو بکات دژی پورزایەکی خۆی.
دەرهێنەر دەسەڵاتێکی گەورەی نیشان داوە لەدروست کردنی ترس و لەم سوچەوەش چێژێکی زۆری بەبینەر بەخشیووە، بەڵام چارەسەرکردنی ئایدۆلۆژی و فەلسەفی لەئاست توانستە تەکنیکیەکەدا نەبووە.
ئەو لەئاکامدا بەبینەر دەڵێ هەر کات گیرودەی □وداوی نوشتەو

جادوو بوون، پەنا ببەن بۆ مەلاو شێخەكان.
دەرهێنەر لەكۆتايی فيلمەكە ئەو گوتارە بە ڕێگا چارەی كۆتايی دا دەنێ بۆ كێشەكە، كە بێ شك ڕێگە چارەيەكی شارستانی نیە بۆ كێشەكە، كە چارەنووسی نەخۆشیەكی گەورەی كۆمەڵايەتی ڕادەستی چەند مەلاو شێخێكی جادوكار بكەيت و هيچ ئەلتەرناتيفێكی نەدەيتێ ئەوان نەبێت.
لە كۆتاييدا سينەما خيتابی خۆی دەگەيەنێت، بەڵام ئەگەر خيتابی دەرهێنەری فيلمی كفن لەو سەردەمە پێشكەوتووەی دنيادا گەڕانەوە بێت بۆ جادوكەرەكان، ئەوە دیارە، بێ دەسەڵات بووە لە دۆزينەوەی رێگە چارەسەرێكی لۆژيكی و لەڕووی ئايدۆلۆژييەوە شكست دێنێ.
ئەكتەرەكانی كفن كۆمەڵێ ئەكت□ری ب□ژاردەو پڕ توانابوون ل□ بەرجەستە كردنی كاراكتەرەكانيان، بەتايبەت (چريكە عەبەڕەش) كە لەنواندن و ئەدای بەهێزی، ڕيتمی فيلمەكەی گەياندە لوتكە.